

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

2 februari 2021

Kenmerk

Z/21/005299 / D/21/005524

Portefeuillehouder

Walther Kok

Portefeuille

Huisvesting statushouders en inburgering

Opsteller

Joustra, Jelmer

Onderwerp

RIB Oudewater implementatie nieuwe Wet inburgering 2022

Kennisnemen van

- Uitstel nieuwe Wet inburgering tot 1 januari 2022;
- Ambities en vervolgproces nieuwe Wet inburgering.

Inleiding

Omdat onder de huidige Wet inburgering te weinig inburgeraars daadwerkelijk inburgeren, heeft het ministerie van Sociale Zaken een nieuwe Wet inburgering opgesteld. Uw Raad is hier eerder op 26 mei 2020 over geïnformeerd (middels 20R.00571). Op 11 november 2020 heeft het ministerie van Sociale Zaken bekend gemaakt de inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering uit te stellen tot 1 januari 2022. Middels deze RiB wordt uw Raad nader geïnformeerd over dit uitstel en de stand van zaken van de voorbereidingen op de nieuwe wet.

Kernboodschap

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat het huidige inburgeringsaanbod niet de gewenste resultaten bereikt. Mensen burgeren niet of onvoldoende in en de kwaliteit van het inburgeringsaanbod verschilt sterk per aanbieder. Ten gevolge hiervan treedt per 1 januari 2022 de nieuwe Wet inburgering in werking.

Het doel van de Wet inburgering is om inburgeraars zo snel mogelijk te laten meedoen in de Nederlandse samenleving. Dit doen zij naar vermogen, zo veel mogelijk via betaald werk. Gemeenten krijgen met de nieuwe wet een regierol in de individuele begeleiding van inburgeraars en een passend inburgeringsaanbod. Dit vraagt om een gedegen voorbereiding.

Vanwege de veelheid aan gemeenschappelijke (maatschappelijke) partners in de keten hebben de gemeenten Woerden en Oudewater besloten gezamenlijk het inburgeringsstelsel lokaal vorm te geven. Uw raad is op 26 mei 2020 geïnformeerd over de voortgang (middels 20R.00571).

Eind 2020 is door het ministerie van Sociale Zaken besloten de inwerkingtreding van de wet uit te stellen tot 1 januari

2022. Een vervelende verrassing met grote gevolgen voor de inburgeraars. Het huidige stelsel voldoet niet aan de doelstellingen en blijft met dit uitstel nog bijna een jaar van kracht. Inburgeraars die in 2021 in de gemeente Oudewater komen wonen, zullen via het huidige stelsel moeten inburgeren (deze groep, de inburgeraars uit 2019 én 2020 worden ook wel de 'ondertussengroep genoemd'). Daarom wordt momenteel in kaart gebracht wat de gemeente voor hen kan betekenen. U wordt hier later in Q1 2021 over geïnformeerd.

Ondanks het uitstel van de wet gaan de voorbereidingen, gezamenlijk met de gemeente Woerden en de samenwerkingspartners, door. Het uitstellen van de invoering van de nieuwe wet biedt ook ruimte. Die ruimte wordt gebruikt om het nieuwe inburgeringsstelsel in te richten, en waar mogelijk te testen, zodat per 1 januari 2022 inburgeraars snel de Nederlandse taal leren en meedoen in de Nederlandse samenleving.

De voorbereidingen stoppen niet. Er wordt bijvoorbeeld op lokaal niveau met de verschillende samenwerkingspartners (Ferm Werk, Vluchtelingensteunpunt Groene Hart, Woerden Wijzer, Stadsteam Oudewater, Bibliotheek Groene Hart en Wij Zijn Woerden) verkend hoe het inburgeringsaanbod van de gemeenten Woerden en Oudewater vormgegeven kan worden. Hierbij wordt ook gekeken hoe het inburgeringsaanbod een kwaliteitsimpuls kan krijgen. Op regionaal niveau wordt de regionale inkoop van het taalonderwijs voorbereid. Er is informatie opgehaald over de invulling van dit taalonderwijs en er vinden gesprekken plaats hoe het taalonderwijs zo (sub)lokaal mogelijk kan plaatsvinden. Uw Raad is hier eerder middels 20R.00571 over geïnformeerd.

Nieuwe wet – ambitie en vervolgproces

Gezamenlijk met de gemeente Woerden zijn gesprekken gevoerd met de verschillende samenwerkingspartners. Op basis van deze gesprekken zijn de ambitie en uitgangspunten van het nieuwe stelsel opgesteld.

Met de nieuwe wet streven de gemeenten Oudewater en Woerden naar een zo snel mogelijke participatie van inburgeraars in de Nederlandse samenleving. Dit wordt gerealiseerd door gerichte inspanningen vanaf de start van het inburgeringstraject, waarbij zowel formeel als informeel aanbod gebruikt wordt. Hierdoor ontwikkelen inburgeraars kennis van de Nederlandse maatschappij en bereiken ze het voor hen hoogst haalbare taalniveau. Het is belangrijk dat het inburgeringsstelsel zo is ingericht dat het voor zowel de inburgeraar als de betrokken partijen duidelijk is wat van wie wordt verwacht en hoe het inburgeringstraject eruitziet.

Op basis van de opgestelde ambitie en uitgangspunten worden begin 2021 verdiepende gesprekken gevoerd over de vormgeving van het inburgeringsaanbod. Tijdens deze gesprekken wordt in het bijzonder aandacht geschonken aan de meest kwetsbare groep inburgeraars die de zogenaamde Zelfredzaamheidsroute gaan volgen. Het is van belang dat deze inburgeraars op een laagdrempelige manier het inburgeringstraject kunnen volgen. Zo raken zij sneller verbonden met de lokale samenleving en leren zij hierin hun weg te vinden.

Daarnaast is een aandachtspunt hoe inburgeraars die aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan, maar nog wel ondersteuning nodig hebben, via reguliere ondersteuning verder worden geholpen. De verwachting is dat ondersteuning voor de meeste inburgeraars na het behalen van hun inburgeringsplicht niet nodig is. De nieuwe wet voorziet immers in een kwaliteitsimpuls. Voor een kleine groep inburgeraars zal het echter nodig zijn om ook na het voldoen aan de inburgeringsplicht, ondersteuning te ontvangen. Het is van belang dat de overgang naar deze ondersteuning goed verloopt. Zo wordt voorkomen dat mensen uit het oog worden verloren en problemen zich verder ontwikkelen.

De gesprekken over het inburgeringsaanbod, en de gestelde aandachtspunten, worden gevoerd met de lokale samenwerkingspartners. Met wie ook de ambitie en uitgangspunten zijn opgesteld. Daarnaast worden de Participatieraad van Oudewater en de Participatieraad van Woerden om een reactie gevraagd. Naar aanleiding van deze gesprekken en reacties wordt het inburgeringsaanbod vormgegeven.

Financiën

De uitvoering van de wet wordt bekostigd uit de daarvoor beschikbaar gestelde Rijksgelden. Indien blijkt dat deze middelen niet toereikend zijn voor de uitvoering van de wet, wordt uw raad hier tijdig over geïnformeerd.

Vervolg

Er wordt een raadsinformatiebijeenkomst over de Nieuwe Wet inburgering gepland. Tijdens deze bijeenkomst gaan wij met uw Raad in gesprek over de ambitie en uitgangspunten en het vervolgproces.

Bijlagen

- Ambitie en uitgangspunten nieuwe Wet Inburgering D/21/005523
- RiB 26 mei 2020 /21/006608

Nieuwe wet inburgering in Woerden en Oudewater: ambitie en uitgangspunten

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe wet Inburgering in werking. Gemeenten krijgen met deze nieuwe wet een regierol in het inburgeringsaanbod. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld om inburgering integraal te organiseren en de gewenste verbindingen in de uitvoeringspraktijk te leggen.

De gemeenten Woerden en Oudewater streven met de nieuwe wet inburgering na dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk naar vermogen in de samenleving participeren. Dit wordt gerealiseerd door gerichte inspanningen vanaf de start van het inburgeringstraject, waarvoor zowel formeel als informeel aanbod wordt aangesproken.

Inburgeringsplichtigen ontwikkelen hiermee kennis van de Nederlandse maatschappij en bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (het liefst niveau B1). Daarnaast is het inburgeringstraject voor zowel de inburgeraar als de betrokken partijen een helder traject waarin duidelijk is wat van wie wordt verwacht en werken de betrokken partijen in dit traject goed samen.

Om deze ambitie te realiseren zijn de volgende uitgangspunten opgesteld:

1. De inburgeraar is eigenaar van zijn/haar eigen traject;
2. De gemeenten geven het inburgeringsproces samen met de huidige uitvoeringsorganisaties vorm. Hun draagvlak en medewerking is van groot belang;
3. Inburgering is een integraal onderdeel van het sociaal domein;
4. De gemeenten voeren de regie op de kwaliteit van het inburgeringsproces en -aanbod en stellen een monitoringskader op;
5. Opgedane lessen worden meegenomen in het in te richten proces;
6. De (voorbereiding op) inburgering start zo snel mogelijk. Dit kan ook voordat de inburgeraar in de gemeente gehuisvest is;
7. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor zowel de asielstatushouders als de gezins- en overige migranten. De aanbodplicht voor beide groepen is echter wel anders. Hier wordt in het te vormen aanbod en op te zetten proces rekening mee gehouden;
8. We bieden inburgering op maat. Dit betekent dat een passend inburgeringsproces wordt ingericht wat aansluit op de vragen en behoeften van de inburgeraar en/of het betreffende gezin;
9. Het inburgeringsaanbod wordt lokaal georganiseerd;
10. We organiseren een samenhangend en integraal inburgeringsproces waarin onder andere systemen goed op elkaar afgestemd zijn, er duidelijke samenwerkingsafspraken bestaan tussen de betrokken partijen en er overkoepelend zicht is op de ontwikkeling van de inburgeraar;
11. Op basis van dat wat we vinden dat het beste voor de inburgeraar is, geven we gezamenlijk het proces vorm;
12. De uitvoering van de nieuwe wet inburgering vindt plaats binnen de daarvoor beschikbaar gestelde financiële kaders;
13. De participatieraden van beide gemeenten en cliëntenraad van Ferm Werk worden betrokken;
14. De inrichting en het resultaat van het proces wordt geëvalueerd en waar nodig doorontwikkeld;

15. We werken op basis van inhoud en kwaliteit. Hierover maken we in goed overleg resultaatafspraken;
16. We verkennen hoe de ondertussengroep ook een plek kan krijgen in het nieuwe aanbod.

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

20R.00571

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 26 mei 2020
Portefeuillehouder(s) : Wethouder W.J.P. Kok
Portefeuille(s) : Statushouders
Contactpersoon : R. van der Steijle
Tel.nr. : 8894
E-mailadres : steijle.r@woerden.nl

Onderwerp:

Bestuursovereenkomst en planning Wet inburgering U-16 regio

Kennisnemen van:

- De bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht, en
- het plan van aanpak asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht.

Inleiding:

De inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering is een half jaar uitgesteld. Daarmee treedt de nieuwe wet op 1 juli 2021 in werking. Reden voor het uitstel is dat er meer tijd nodig is voor de zorgvuldige voorbereiding op de nieuwe taken. Dit uitstel heeft consequenties voor de planning van de regionale samenwerking U-16. U wordt tevens geïnformeerd over de nieuwe taken die op basis van deze wet bij de gemeenten komen te liggen.

Kernboodschap:*De nieuwe Wet inburgering*

In het huidige inburgeringsstelsel is gebleken dat mensen vaak een laag taalniveau hebben en de stap naar werk (nog) niet kunnen maken. Om die reden is besloten een nieuw inburgeringsstelsel in te richten. Het uitgangspunt van dit nieuwe stelsel is dat mensen in Nederland zo snel mogelijk meedoen, het liefst via betaald werk.

In het nieuwe stelsel krijgen de gemeenten de regie. Gemeenten krijgen onder andere de taak om leerroutes aan te bieden en inburgeraars gedurende hun traject te begeleiden. De inburgeringsplichtigen blijven zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan hun inburgeringsplicht.

Visie gemeente Oudewater op nieuwe wet Inburgering

De regierol die in het nieuwe stelsel aan gemeenten wordt gegeven kan uitgesplitst worden naar uitvoeringsregie en cliëntregie. Met de uitvoeringsregie worden kaders georganiseerd waarbinnen het aanbod aan de inburgeraar wordt gedaan en de monitoring en handhaving wordt gewaarborgd. Vanwege de veelheid aan (maatschappelijke) partners in de keten en de verantwoordelijkheid die door de wet aan gemeenten wordt toegewezen heeft de gemeente Oudewater besloten om de uitvoeringsregie bij de gemeentelijke organisatie te beleggen. Vanuit deze regierol wordt nauw samengewerkt met de (maatschappelijke) partners. Voor de organisatie van het taalonderwijs worden op U-16 niveau regionale gesprekken gevoerd om dit in samenwerking in te kopen.

Uitstel van de nieuwe wet en gevolgen

De nieuwe Wet inburgering zou op 1 januari 2021 in werking treden, dit is onlangs uitgesteld tot 1 juli 2021. Reden hiervoor is dat er meer tijd nodig is voor een zorgvuldige voorbereiding van de nieuwe taken met heldere wettelijke en financiële kaders. Naar verwachting zal de nieuwe Wet inburgering in het najaar door de Tweede Kamer worden vastgesteld. Op dat moment is er zekerheid over de kaders van de wet.

Regionale samenwerking

Het uitstel van de wet betekent dat de planning voor de regionale samenwerking op dit onderwerp op U-16 niveau moet worden aangepast. In de bijlage is de mijlpalenplanning te vinden met daarin een weergave van de landelijke ontwikkelingen, de planning van de gemeente Utrecht en de regionale samenwerking in de U16 en de onderlinge samenhang hiertussen. Nadat de Tweede Kamer de nieuwe Wet inburgering heeft vastgesteld wordt de besluitvorming in onze regio zo snel mogelijk in gang gezet. Vanzelfsprekend wordt in de tussentijd doorgewerkt aan de voorbereidingen van het nieuwe stelsel. Dit gebeurt niet alleen lokaal, maar ook regionaal.

Bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht

Om de regionale samenwerking vorm te kunnen geven heeft de bestuurstafel Gezonde en Inclusieve regio

de bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht, zoals deze in 2017 is vastgesteld, geactualiseerd. Hierin staan samenwerkingsintenties op het gebied van asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht. Bij de bestuursovereenkomst hoort tevens een plan van aanpak (zie bijlagen).

Belangrijke uitgangspunten in de geactualiseerde bestuursovereenkomst zijn:

- Lokaal wat kan, regionaal wat meerwaarde heeft.
- We blijven regionaal samenwerken op het gebied van huisvesting van statushouders en regionale opvangcapaciteit.
- We willen er zorg voor dragen dat alle inburgeringsplichtigen, waaronder de gezinsmigranten, duurzaam integreren in de Nederlandse samenleving. Hierbij zijn regie op eigen leven en zelfredzaamheid de belangrijkste doelen. De inzet is om geïntegreerde taaltrajecten aan te bieden, waarin taal gecombineerd wordt met werk, stage of opleiding. Ook willen we blijven investeren in de integratie vanaf dag één via een doorgaande lijn van het AZC naar gemeente.
- De U-16 gemeenten gaan desgewenst een samenwerking aan voor de inkoop van bepaalde onderdelen van de nieuwe Wet inburgering, zoals taalonderwijs en arbeidsoriëntatie, omdat dit schaalvoordelen biedt. De afspraken worden op een later moment vastgelegd in een regionaal convenant inkoop.

Het is de intentie dat de U-16 gemeenten de geactualiseerde bestuursovereenkomst in juni 2020 bij de bestuurstafel Gezonde en Inclusieve regio ondertekenen.

Gezamenlijke regionale inkoop nieuwe wet Inburgering

Voor de gezamenlijke regionale inkoop van onderdelen van de Wet inburgering wordt een inkoopstrategie voorbereid. Tevens wordt een regionaal convenant inkoop opgesteld. Deze kent een strakke planning zodat er voldoende tijd is om de aanbesteding op de markt te zetten en de uitvoering voor te bereiden. In de periode oktober-december 2020 zal het convenant aan de U-16 colleges worden voorgelegd.

Financiën

Uitvoering van de nieuwe Wet inburgering dient plaats te vinden binnen de middelen die we daarvoor ontvangen vanuit het Rijk. In aanvulling op het huidige financiële kader voor inburgering heeft het kabinet aangekondigd dat er structureel €105,2 miljoen euro voor gemeenten beschikbaar zal worden gesteld. Daarnaast wordt eenmalig €36,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de invoeringskosten van gemeenten voor het nieuwe stelsel.

De VNG en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben afspraken gemaakt over

financiën. In de meicirculaire en de wet- en regelgeving worden deze afspraken nader uitgewerkt.

Vervolg:

Tijdens de Bestuurstafel Gezonde en Inclusieve Regio in juni 2020 zal de Bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht worden ondertekend. Ook zullen op lokaal en regionaal niveau de voorbereidingen op de nieuwe wet doorgaan.

Bijlagen:

- Bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht geregistreerd onder corsanummer: 20.010110
 - Mijlpalenoverzicht opgave inburgering geregistreerd onder corsanummer: 20.010111
 - Plan van Aanpak asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht geregistreerd onder corsanummer: 20.010112
-

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,
ir. W.J. Tempel

De burgemeester (wnd.),
W.G. Groeneweg

Concept bestuursovereenkomst asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers regio Utrecht

Partijen:

U16-gemeenten: Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vijfheerenlanden, Woerden, Zeist, De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede,

Bijeen te, d.d.2020,

Constateerende:

- dat de U16-gemeenten op 18 januari 2017 de Bestuursovereenkomst Huisvesting en Integratie vluchtelingen regio Utrecht hebben ondertekend, waarmee de deelnemende gemeenten hebben vastgelegd om in regionaal verband activiteiten af te stemmen over een samenhangend huisvestings- en integratiebeleid voor asielmigranten via een zgn. doorgaande lijn,
- dat in dit kader aanvullende afspraken met het Rijk en COA zijn gemaakt over een betere doorstroming van statushouders die verblijven in opvanglocaties in onze regio naar reguliere huisvesting in onze regio,
- dat het kabinet heeft geconstateerd dat de doorgaande lijn van asielopvang en verdere inburgering niet soepel verloopt,
- dat in het huidige stelsel inburgeraars zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen inburgering en dat ze onvoldoende in staat blijken om zelfstandig passend onderwijs te kiezen,
- dat het kabinet om deze redenen voornemens is om per 1 juli 2021 een nieuw inburgeringsstelsel in te voeren door middel van een nieuwe inburgeringswet,

- dat doelgroepen voor verplichte inburgering in het nieuwe stelsel nieuwkomers: statushouders, gezinsmigranten en overige migranten zijn met een niet-tijdelijke verblijfsvergunning,
- dat de asielzoekerscentra van het COA meer dan vol zitten en er een oproep aan gemeenten is gedaan om extra opvanglocaties te openen.

Overwegende:

- dat in het rapport 'Een valse start: een onderzoek naar behoorlijke inburgering' (oktober 2018) door de Nationale Ombudsman fundamentele aanbevelingen worden gedaan hoe gemeenten en het rijk inburgering het beste vorm kunnen geven,
- dat de toestroom van asielmigranten de beperkte gemeentelijke opvang- en huisvestingsmogelijkheden extra onder druk zet,
- dat de nieuwe wet inburgering wordt gepositioneerd binnen het brede sociaal domein, waardoor er meer regie op en begeleiding en activering van inburgeraars mogelijk wordt en zij hierdoor sneller mee kunnen doen in de maatschappij, idealiter via betaald werk,
- dat gemeenten in het nieuwe stelsel de regie krijgen over de inburgering, wat tevens een nieuwe noodzaak oproept tot regionale samenwerking op enkele onderdelen van de nieuwe wet,
- dat op 5 februari 2020 op de bestuurstafel Gezonde en inclusieve regio de regionale visie op asiel en integratie in de U16 is vastgesteld, waarin is overeengekomen om regionaal samen te werken daar waar dat meerwaarde heeft: de voortzetting van de doorgaande lijn en het ontwikkelen van geïntegreerde taaltrajecten,
- dat het daarom gewenst is om de regionale bestuursovereenkomst uit 2017 te actualiseren, in voorbereiding op de nieuwe wettelijke kaders.

Spreken het volgende af:

1. Huisvesting statushouders en regionale opvangcapaciteit

- Samenwerking taakstellingen: Om een betere aansluiting tussen vraag en aanbod te bewerkstelligen dient de gemeentelijke huisvestingstaakstelling flexibel te kunnen worden ingevuld. Dit impliceert dat gemeenten desgewenst kunnen samenwerken bij de plaatsing van statushouders, met handhaving van hun individuele

taakstelling. Gemeenten houden de onderlinge infrastructuur opgezet naar aanleiding van de vorige bestuursovereenkomst intact en passen de intensiteit van de samenwerking aan op de instroom.

- Gezinshereniging: De regiogemeenten spreken de wens uit dat aanvragen voor gezinshereniging gemonitord worden, zodat statushouders sneller én gezamenlijk 'passend gehuisvest' kunnen worden.
- Gemengde bewoning: Bij de huisvesting van statushouders streven de gemeenten naar een evenwichtige spreiding over het beschikbare woningaanbod binnen de gemeente ten behoeve van een betere en snellere integratie.
- Flexibele opvangmogelijkheden: De gemeenten verkennen vernieuwende vormen van opvang van asielzoekers in de U16 om zo een sluitend systeem van opvang en doorgaande lijn van huisvesting en integratie te realiseren.

2. Vanuit de regionale visie:

- Lokaal wat kan, regionaal wat meerwaarde heeft. Door de geringe omvang van de doelgroep kan regionale samenwerking soms effectiever zijn. Lokaal wordt de verbinding met het sociaal domein gemaakt en wordt regie gevoerd op het individuele inburgeringsresultaat van de inburgeraar. Regionaal wordt zorg gedragen voor een helder en zoveel mogelijk eenduidig proces richting taalaanbieders. Kwaliteitswaarborging valt hieronder evenals monitoring en aansluiting van de producten op de behoeften en mogelijkheden van inburgeringsplichtigen. Tegelijkertijd wordt de implementatie van de nieuwe wet daar waar het meerwaarde heeft gezamenlijk vorm gegeven en lerend verder ontwikkeld.
- Integratie vanaf dag één: In de regio Utrecht wordt gestart met integratie vanaf dag één na aankomst in de regio via een doorgaande lijn van AZC naar gemeente, op een manier die passend is bij de situatie van de nieuwkomer. Dit geldt ook voor nareizende gezinsleden.
- Geïntegreerde trajecten: De inzet is om geïntegreerde taaltrajecten aan te bieden, waarin taal wordt gecombineerd met werk, stage of opleiding. We dragen zorg dat alle inburgeringsplichtigen, waaronder ook gezinsmigranten, duurzaam integreren in de Nederlandse samenleving, waarbij de regie op eigen leven en zelfredzaamheid de belangrijkste doelen zijn. Dat maakt inburgering het fundament voor integratie.

3. Overige bepalingen

- Inkoop en opdrachtgeverschap: Gemeenten wisselen kennis uit over de inkoop en opdrachtgeverschap van de taalroutes en aanverwante onderdelen van de nieuwe

wet inburgering en gaan daarbij desgewenst een samenwerking aan. Voor het onderdeel inkoop zullen de afspraken in een apart convenant worden vastgelegd.

- Uittreden uit deze overeenkomst. Partijen spreken hierover het volgende af:
 - a) Ieder college kan besluiten tot het opzeggen van deze bestuursovereenkomst. Het college neemt daartoe eerst een principebesluit en deelt dit besluit mee aan de bestuurstafel.
 - b) De bestuurstafel doet voorstellen met betrekking tot de beoogde uittreding. De bestuurstafel doet deze voorstellen binnen drie maanden nadat het college zijn kennisgeving, als bedoeld in het eerste lid, heeft gedaan. Uitgangspunt is dat de opzeggende gemeente de eventueel reeds aangegane financiële verplichtingen tot aan de expiratedatum van die verplichting doorbetaalt.
 - c) Het college dat wenst op te zeggen neemt binnen drie maanden na het voorstel van de bestuurstafel een definitief besluit omtrent de opzegging.
 - d) De opzegging gaat in op 1 januari van het kalenderjaar volgend op het besluit tot opzegging, als bedoeld in het derde lid.

- Intreden bij deze overeenkomst. Partijen spreken hierover het volgende af:
 - a) Aan deze bestuursovereenkomst kunnen in principe uitsluitend gemeenten deelnemen die behoren tot de provincie Utrecht en in het daily urban system van de gemeente Utrecht liggen.
 - b) De bestuurstafel doet voorstellen aan de colleges met betrekking tot de toetreding van nieuwe gemeenten.
 - c) Een toetredende gemeente onderschrijft de onderliggende visiedocumenten / beleidsdocumenten ten aanzien van dit onderwerp en de algemene voorwaarden die gelden voor de 16 samenwerkende gemeenten binnen de U10 op dit onderwerp. Een toetredende gemeente gaat eveneens akkoord met de eventuele gemaakte financiële afspraken behorende bij deze overeenkomst.

- Afbakening t.o.v andere samenwerkingsverbanden.

De in deze bestuursovereenkomst vastgelegde samenwerkingsafspraken zijn niet van toepassing, indien en voor zover zich dat niet verdraagt met door een of meer van de deelnemende gemeenten reeds aangegane afspraken in andere, aangrenzende, samenwerkingsverbanden.

In een bijlage bij deze bestuursovereenkomst c.q. nog te sluiten convenant doet de betreffende gemeente een zo volledig mogelijke opgave van onderwerpen/taakgebieden waarop deze uitzondering van toepassing is.

4. Looptijd overeenkomst

Deze overeenkomst is van kracht vanaf ondertekening tot 1 januari 2024, waarbij partijen afspreken dat in 2022 een tussen evaluatie plaatsvindt van deze bestuursovereenkomst. De evaluatie richt zich onder meer op:

- a. de bestuurlijke samenwerking
- b. de behaalde resultaten.

ONDERTEKENING:

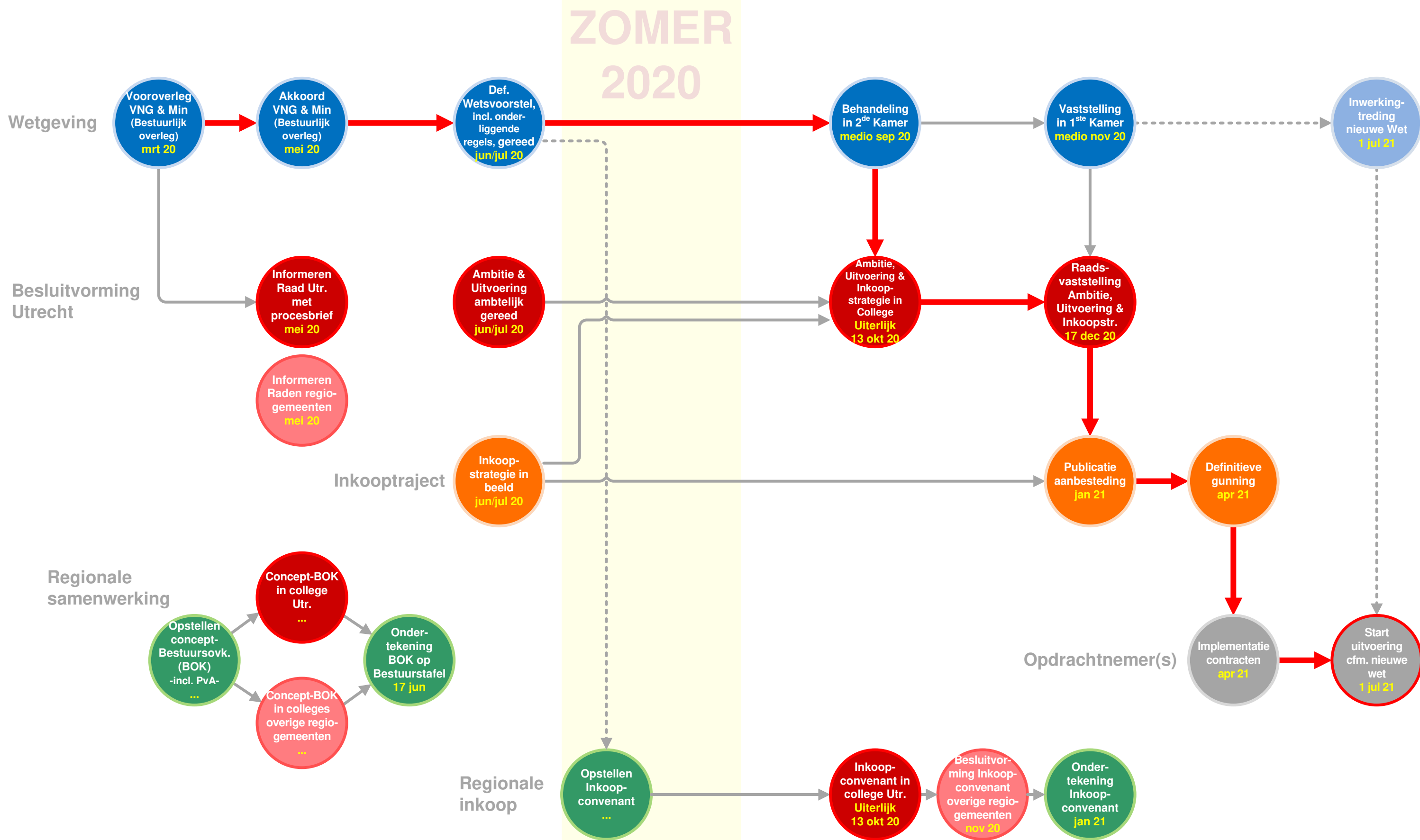
De gemeente

De gemeente.....

Etc

Etc.

CONCEPT

Plan van aanpak asiel, huisvesting en integratie nieuwkomers U16

Datum: 09 april 2020

Hoofdstuk 1: Inleiding

Aanleiding

Met de Bestuursovereenkomst Huisvesting en Integratie vluchtelingen regio Utrecht op 18 januari 2017 hebben de deelnemende gemeenten besloten om in regionaal verband activiteiten af te stemmen, in samenhang met integratiebeleid. Er zijn uitgangspunten en acties geformuleerd om nieuwkomers sneller en beter naar werk te begeleiden.

De huidige bestuursovereenkomst loopt tot en met 31 december 2019 en de nieuwe wet Inburgering is aanstaande. De nieuwe wet positioneert inburgering binnen het brede sociale domein, waardoor er meer regie op en begeleiding en activering van inburgeraars mogelijk wordt. Daarom is op 18 september 2019 tijdens de bestuurstafel besloten om de huidige bestuursovereenkomst te herijken en een verkenning uit te voeren op regionale samenwerking op basis van de nieuwe wet Inburgering. Tot een nieuwe bestuursovereenkomst is afgesloten wordt de huidige overeenkomst stilzwijgend verlengd.

Uit de verkenning is gebleken dat de wens bestaat om daar waar meerwaarde bestaat, regionaal samen te werken. Op 5 februari 2020 hebben de gemeenten op de bestuurstafel Gezonde en inclusieve regio ingestemd met de U16 regionale visie op asiel en integratie. In dit visiedocument zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten worden in onderhavig plan van aanpak nader geduid en in activiteiten uitgedrukt. Het doel van dit plan van aanpak is om het bestuurlijk commitment dat voortvloeit uit het visiedocument verder te verdiepen en te concretiseren met het oog op een effectieve uitvoering.

Regionale visie en uitgangspunten

In het regionale visiedocument zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

1. Lokaal wat kan, regionaal wat meerwaarde heeft
2. Integratie vanaf dag één
3. Geïntegreerde taaltrajecten

De bovenstaande uitgangspunten en de nieuwe taken in de wet inburgering vertalen zich naar de volgende regionale visie op inburgering en integratie van nieuwkomers:

Integratie van alle nieuwkomers vindt plaats vanaf dag één waarbij de regie op eigen leven en zelfredzaamheid in onze maatschappij de belangrijkste uitgangspunten zijn. De inburgering draagt zorg dat alle inburgeringsplichtigen, waaronder ook gezinsmigranten, duurzaam integreren in de Nederlandse samenleving. Dat maakt inburgering het fundament voor integratie.

Regionale samenwerking bevordert de integratie en duurzame participatie van nieuwkomers, met als uiteindelijk doel dat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de

samenleving met alle rechten en plichten zoals die voor elke andere Nederlander gelden. Wij organiseren lokaal wat kan en werken regionaal samen waar dat meerwaarde biedt.

De geringe omvang van de doelgroep vereist regionale samenwerking. Regionaal wordt zorg gedragen voor het proces, waarbij we streven naar uniformiteit en continuïteit richting nieuwkomers en taalaanbieders. Tegelijkertijd wordt de implementatie van de nieuwe wet waar dit meerwaarde heeft gezamenlijk vorm gegeven met de regio en lerend verder ontwikkeld in de vorm van een groeimodel. Prioriteit hierbij heeft de inkoop van taal en de doorgaande lijn. Lokaal wordt de verbinding met het sociaal domein gemaakt en wordt op het inburgeringsresultaat gestuurd.

Leeswijzer

In dit Plan van Aanpak zijn de uitgangspunten van het visiedocument uitgewerkt in concrete doelen en daaruit voortvloeiende activiteiten. De doelen zijn als volgt geformuleerd:

Hoofdstuk 2: Huisvesting en regionale opvanglocaties

Hoofdstuk 3: Integratie vanaf dag één

Hoofdstuk 4: Inkoop van geïntegreerde taaltrajecten

Voor succesvolle regionale samenwerking zijn heldere afspraken nodig over welke doelen en acties regionaal worden opgepakt en welke een gemeentelijke verantwoordelijkheid blijven. De verdeling tussen gemeentelijke taken en de taken van de regio staat nader geduid bij de geformuleerde acties.

In het laatste hoofdstuk (5) gaan we in op het vervolgproces.

Hoofdstuk 2: Huisvesting en regionale opvanglocaties

De verhoogde asielinstroom van enkele jaren terug was een directe aanleiding voor het ontwikkelen en ondertekenen van een regionale U16 bestuursovereenkomst asiel en integratie. In deze overeenkomst werd o.a. wens uitgesproken gezinshereniging te bespoedigen. Deze intentie is weer opgenomen in de nieuwe overeenkomst, al is deze beperkt te beïnvloeden door gemeente. Daarom is dit niet vertaald naar een concrete actie, maar blijft het een regionale wens. Een andere actie uit de bestuursovereenkomst van 2017 was het opzetten van een regionale werkgroep met de opdracht om de gemeentelijke huisvestingstaakstellingen flexibel in te vullen. Deze werkgroep heeft de afgelopen periode een onderlinge infrastructuur opgezet. De regionale samenwerking verloopt nu zonder werkgroep, maar er is wel sprake van het delen van zowel kennis en woningen om aan de taakstelling te voldoen. Op de bestuurstafel van 5 februari jl. is besproken dat het nader verkennen van flexibele opvangmogelijkheden voor statushouders in onze regio nader onderzocht zal kunnen worden, in samenwerking met het Rijk. Een lokale sluitende keten zou de ideale situatie zijn om de doorgaande lijn effectief uit te kunnen voeren.

We streven naar:

1. Regionale samenwerking op de taakstelling

Tijdens de vorige bestuursovereenkomst werden taakstellers ontkoppeld aan de ene en gekoppeld aan de andere gemeente als dat de huisvesting bespoedigde. Gemeenten spraken dit onderling met elkaar af, in samenwerking met het COA. Ook in deze nieuwe overeenkomst houden we deze afspraken in stand. De intensiteit van deze afspraak zal deels afhankelijk zijn van de instroom. Indien de toestroom van statushouders toeneemt zullen gemeenten weer gezamenlijk afspraken kunnen maken om de eigen taakstelling te behalen.

Actie 1 (gemeenten): Gemeenten houden de onderlinge infrastructuur intact om de huisvestingstaakstelling te blijven behalen en staan open voor het uitwisselen van aan hen gekoppelde statushouders.

2. Spreading statushouders over gemeente

Om integratie te bevorderen is het van belang dat statushouders verspreid over de gemeente worden gehuisvest, indien mogelijk.

Actie 1 (gemeenten): Statushouders worden verspreid gehuisvest over het beschikbare woningaanbod ter bevordering van de integratie.

3. Flexibele opvangmogelijkheden

Het COA heeft aangegeven dat er momenteel een tekort is aan opvanglocaties. Dit biedt kansen om vernieuwende vormen van opvang, zoals gemengd wonen, te realiseren. Zo kan een sluitend systeem van opvang en doorgaande lijn van huisvesting en integratie worden gerealiseerd.

Actie 1 (regio): We verkennen flexibele vormen van opvang van asielzoekers in de U16 om zo een sluitend systeem van opvang en doorgaande lijn van huisvesting en integratie te waarborgen.

Hoofdstuk 3: Integratie vanaf dag één

Om integratie vanaf dag één te bevorderen is de Doorgaande Lijn in U16 verband ontwikkeld. Een warme overdracht tussen AZC en gemeente, waar mogelijk starten met inburgering en participatie in het AZC zijn bestanddelen van deze aanpak. Statushouders krijgen zo sneller de kans om zelfredzaam te worden en een bijdrage te leveren aan de Nederlandse samenleving. Door samenwerking tussen gemeenten, de sociale diensten en het COA kan de statushouder al ten tijde van zijn of haar verblijf in het AZC beginnen met zijn of haar integratie in onze regio. Ook dragen gemeenten zorg dat het integratieproces van nareizende gezinsleden, die niet in een zullen AZC verblijven, zo spoedig mogelijk start na aankomst in Nederland.

We streven naar:

1. Huisvesting in de regio

Veel verhuisbewegingen tussen verschillende regio's zijn niet bevorderlijk voor een goed integratieproces van nieuwkomers. Daarnaast staat doorverhuizen naar een andere regio haaks op de aanpak en het doel van de Doorgaande Lijn. Met het COA zijn afspraken gemaakt om statushouders verblijvend in de twee AZC's in de regio, Utrecht en Leersum, zoveel mogelijk te koppelen aan de U16 regio zodat doorverhuizing minimaal is.

Actie 1 (regio): We onderhouden warm contact met het COA en houden maandelijks bij hoeveel statushouders uit AZC Leersum en Utrecht worden gekoppeld aan onze regio.

2. Statushouders krijgen een passend aanbod ten tijde van verblijf in het AZC

Om de tijd in het AZC optimaal te gebruiken wordt ten tijde van verblijf, waar mogelijk, al een passend aanbod gedaan door gemeente. Dit aanbod is in samenspraak met het COA, zodat dit niet schuurt met de activiteiten op het AZC, zoals de voor-inburgering.

Actie 1 (gemeente): Zodra een statushouder gekoppeld is aan een gemeente zal de gemeente, indien mogelijk, contact opnemen met het COA om een intakegesprek in te plannen. In het kennismakingsgesprek worden de ambities, wensen, mogelijkheden en vaardigheden van de statushouder in beeld gebracht en wordt waar mogelijk een passend aanbod gedaan aan de statushouder zodat hij of zij kan beginnen met zijn integratie in onze regio.

3. Een warme overdracht tussen het COA en de gemeente

Veel informatie gaat verloren tussen het verblijf in het AZC en verhuizing naar de gemeente. Om de statushouder een passend aanbod te kunnen doen is het van belang dat informatie van het COA wordt overgedragen naar de gemeente. Zo gaat geen informatie verloren en hoeft de statushouder geen dubbele activiteiten te ondernemen. Ook kan zo een beter beeld worden gevormd van de capaciteiten van de statushouder.

Actie 1 (regio): Maandelijks wordt een overzicht naar gemeenten en sociale diensten gestuurd met een overzicht van de gekoppelde statushouders aan de regio. Dit is een samenwerking tussen het COA en een aangestelde projectleider uit de regio. De functie van de projectleider wordt momenteel gefinancierd door gemeente Utrecht.

Actie 2 (gemeente): De gemeente draagt zorg dat er contact met de casemanager van het COA wordt opgenomen zodra een statushouder vanuit het AZC in de gemeente komt wonen en er geen intake op het AZC is geweest ten tijde van verblijf.

Hoofdstuk 4: Inkoop van geïntegreerde taaltrajecten

Om mee te kunnen doen in onze samenleving is het van belang dat nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Taal is de sleutel tot integratie, het liefst zo veel mogelijk in de praktijk in combinatie met werk, stage, of opleiding. We streven naar volwaardig meedoen in de samenleving en het opbouwen van sociale netwerken. Maatwerk is hierbij het sleutelwoord voor succesvolle integratie. Werk en de contacten binnen het werk helpen nieuwkomers ook om de taal sneller eigen te maken. Indien werk (nog) niet mogelijk is wordt participeren in de vorm van stage, werkervaringsplaats, vrijwilligerswerk of opleiding nagestreefd.

We streven naar:

1. Het aanbieden van geïntegreerde trajecten

Geïntegreerde trajecten zijn trajecten waar het taalaanbod aansluit op de werkvloer. Het leren van de taal en het werken gaan hand in hand.

Actie 1 (regio): Door de gehele regio bieden we geïntegreerde trajecten aan. De regionale inkoopgroep (zie punt 3) draagt zorg dat dit mogelijk wordt gemaakt door de gehele regio.

2. Het opzetten van geïntegreerde trajecten in tekort sectoren

Juist in sectoren waar een grote tekorten op de arbeidsmarkt dreigen, zoals de ICT, techniek, zorg en onderwijs, is de instroom van statushouders naar de arbeidsmarkt het meest kansrijk. Het opzetten van deze geïntegreerde trajecten zien wij als kans om enerzijds tekorten op te vangen en werkgevers tegemoet te komen, en anderzijds wordt de integratie van nieuwkomers bevorderd door werk. Door de huidige geringe instroom kan het vinden van voldoende en geschikte kandidaten een knelpunt zijn. Gemeenten werken samen en onderhouden onderling contact om de juiste kandidaten aan de geschikte trajecten te koppelen.

Actie 1 (regio): We dragen zorg dat juist op tekort sectoren trajecten worden aangeboden en werken hiervoor samen met ketenpartners. Dit doen wij door middel van een groeimodel in ontwikkelproces. We experimenteren met elkaar hoe we geschikte kandidaten aan de juiste trajecten kunnen koppelen.

3. Inkoop van trajecten

De U16 gemeenten willen inburgeraars vanuit het principe van maatwerk uit het visiedocument, een zo goed mogelijk passend aanbod bieden. Door regionaal samen op te trekken en mogelijk regionaal in te kopen wordt gebruik gemaakt van schaalvoordelen. In het kader van de 'zwaan kleef aan' methode zal Utrecht hierin het voortouw nemen.

Actie 1 (regio): Het opzetten van een inkoopteam, dat getrokken wordt door Utrecht. In dit inkoopteam zit een afvaardiging uit de regio, die meeschrijft en denkt met het bestek. Dit groepje komt meerdere malen per maand bijeen.

Actie 2 (regio): Het voortzetten van de werkgroep taal waarin een afvaardiging uit de gehele regio inhoudelijke input levert op de kaders en uitgangspunten die zijn voorbereid door het regionale inkoopteam. Tijdens deze werkgroep wordt er besproken welke percelen er ingekocht kunnen worden en welke onderdelen wel of niet worden ingekocht. Deze werkgroep komt maandelijks bij elkaar. In bijlage 1 is een overzicht bijgevoegd van de personen die deelnemen in het kernteam inkoop en de werkgroep taal.

Actie 3 (regio). Belangrijk is dat alle gemeenten goed zijn aangesloten bij het opbouwen, opzetten en vormgeven van de inkoopafspraken. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen waar de wet is belegd per gemeente, aangezien dit verschilt in de regio. De projectleider van werkgroep taal draagt zorg dat elke gemeente of bevoegde uitvoeringsorganisatie in onze regio voorin het proces zijn aangehaakt.

Hoofdstuk 5: Vervolgproces

Aankomend jaar zullen we de samenwerking met elkaar blijven opzoeken. Juist ook na de ingangsdatum van de nieuwe wet inburgering in 2021 willen we van elkaar blijven leren, (door)ontwikkelen en met elkaar blijven optrekken op de huisvesting, doorgaande lijn en gezamenlijke inkoop taalroutes. Om de uitvoering van de nieuwe wet juist vorm te geven is goede samenwerking gewenst tussen gemeenten en ketenpartners, op zowel lokaal, subregionaal als regionaal niveau. Dit vergt tijd en verhoudt zich niet uitsluitend tot de planning van de implementatie van de wet die het Ministerie hanteert. Afhankelijk van de ontwikkelingen en lessen die we leren moeten we bezien wat wel en niet haalbaar is binnen regionale samenwerking. Het kan zijn dat we als regio kiezen voor een gefaseerde implementatie van de nieuwe taken, waarbij we eerst zorgen dat de basis op orde is en we stapsgewijs toewerken in het realiseren van onze ambitie. Ook is onderwerp van gesprek op welke onderdelen de regiogemeenten meedoen aan de inkoop van taal door gemeente Utrecht. De definitieve nieuwe wet inburgering zal in het najaar worden vastgesteld, wat consequenties kan hebben voor de inhoud van de inkoop van taal. Dit plan van aanpak is een aanzet voor regionale samenwerking en zal aankomende jaren, waar nodig, herzien worden.

Na het vaststellen van de U16 visie op asiel en integratie tijdens de bestuurstafel Gezonde en Inclusieve Regio op 5 februari 2020 hebben we toegewerkt naar een nieuwe bestuursovereenkomst. Op de bestuurstafel van 1 april 2020 staat deze conceptovereenkomst samen met dit plan van aanpak geagendeerd. De definitieve bestuursovereenkomst zal ondertekend worden op de bestuurstafel van 17 juni, zodat we in de tweede helft van 2020 de samenwerking, met samenwerkingsafspraken, verder vorm kunnen geven.

Bijlage 1. Overzicht regionaal kernteam inkoop en werkgroep taal U16

Wat	Wie	Organisatie
Regionaal kernteam inkoop	Hanneke Steijn Janine Steenbergen Jessica Jousma Sander Mateman Lotte van Es Marijne Winkler Zeycan Sahin Aletta Peelen	Beleid Woerden/Oudewater Beleid RSDKRH Projectleider inkoop Utrecht Beleid W&I Utrecht Beleid W&I Utrecht Teamlead Statushouder Utrecht Taalexpert Utrecht Inkoopexpert Utrecht
Werkgroep taal U16	Michelle ter Meer Sander Mateman Lotte van Es Suzanne Jansen Hanneke Steijn Joadri van Kempen Gerard Kraaijkamp Maaïke Kluft Nader te bepalen Selina van der Meer	Regiocoördinator Divosa Beleid W&I Utrecht Beleid W&I Utrecht Projectmanager WI Zeist Beleid Woerden/Oudewater Beleid RSDKRH Beleid Fermwerk Beleid Stichtse Vecht Beleid De Ronde Venen Beleid Nieuwegein (namens lekstroom gemeenten)

Bijlage 2: Overzicht nieuwe Wet Inburgering belegd per gemeente*

Gemeente	Belegd
Bunnik De Bilt Utrechtse Heuvelrug Wijk bij Duurstede Zeist	Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug
De Ronde Venen	Intern
Houten	Intern
IJsselstein	Intern
Lopik	Intern
Montfoort	Fermwerk
Nieuwegein	Intern
Oudewater	Intern
Stichtse Vecht	Intern
Utrecht	Intern
Vijfheerenlanden	Samenwerking Gorinchem en Molenlanden (geen U16)
Woerden	Intern

* Bovenstaand overzicht is een voorlopig overzicht en kan nog aan verandering onderhevig zijn.